

PATENTNI SPIS BR. 5468.

Ivan Leitner, tehnički upravitelj, Bosanski Novi

Postupak za izradbu veštačke krede.

Prijavu od 13. aprila 1927.

Važi od 1. septembra 1927.

Kreda (CaSO_3) se nalazi u naravi u raznim zemljama, poglavito u Njemačkoj, Francuskoj i Engleskoj. U našim zemljama do sada se naravna kreda nije pronašla, te je od velike važnosti za našu zemlju, da se kreda dobije vještačkim načinom. Predmet ovog pronalaska jest izradba krede vještačkim putem i to na slijedeći način;

Kao temeljni mineral uzimlje se sadrovac t. j. sumporski kiselasti vapnenac (CaSO_3). Ovaj se po najprije razlomi u male komadiće poput šljunka, a zatim se u mlinovima melje, tako da dobije oblik brašna. Ovo se brašno onda peče ili kuha u posebnim spravama na temperaturi $160^\circ\text{--}180^\circ\text{C}$. Po tom se još jednom samelje u vrlo fino brašno. Ovo se fino brašno tada miješa sa vodom u omjeru od 1 dijela brašna i 1.2 dijela vode (H_2O) kojoj se vodi na svako 100 litara doda 1—2 litre klorske magnezijske lužine (Cl Mg) jakosti 18—20 Beaumeau. Ova smjesa brašna od sadrovca, i vode sa klor-sko magnezijском lužinom miješa se u jednoj posudi u trajanju od 18—20 minuta vrlo intenzivno, tako da nakon toga smjesa vrlo polagano veže i tvrdne, te je potrebno za potpuno otvrdnuće 4 do 10 dana. Ovim postupkom dobivena smjesa

t. j. veštačka kreda ima strukturu i amorititet posve sličan strukturi i amoritetu naravne krede.

Od ovako dobivene smjese veštačke krede nakon potpunog isušivanja na vazduhu, prave se oblici, koji dolaze u trgovini, i to oblik štapića 9—10 cm. dugih sa kvadratičnim presjekom od 1—2 cm. kao i drugi poželjni oblici.

Ako se gornjoj smjesi veštačke krede doda poželjna boja (crvena, smeđa, zelena i t. d.) dobija se kreda, odnosno štapići, u odgovarajućim bojama.

Patentni zahtev:

Postupak za izradbu veštačke krede, označen time, da se sa stučenim, samljevenim i pečenim ili kuhanim pri $160^\circ\text{--}180^\circ\text{C}$, te ponovno u fino brašno samljevenim sadrovcem (CaSO_3) pomiješa voda (H_2O), kojoj je nadodano 1—2 procenta klorske magnezijske lužine (Cl Mg) jake $18^\circ\text{--}20^\circ$ Beaumeau, u omjeru 1:1.2, i ova se smjesa za 10—20 minuta miješa vrlo intenzivno te pusti za 4 do 10 dana, da na vazduhu polagano veže i otvrdne, nakon čega se reže u štapiće i druge poželjne oblike, dodavajući pri mješanju poželjnu boju, ako se hoće da dobije obojena kreda.

